

EGYÜTTMŰKÖDÉSI FELHÍVÁS a Biomassza Nemzeti Célprogram indítására

Előzmények. 2005. április 12-én az MTA Lévai András Energetikai Alapítvány, a Biomassza Erőművek Egyesülése és az Energiapolitika 2000 Társulat, a VI. Energiapolitikai Fórum keretében konferenciát rendezett a Magyar Tudományos Akadémián BIOMASSZA - HAZAI ENERGIAFORRÁS címmel. A konferencia sikere és a téma iránt megnyilvánult nagy érdeklődés indokoltá teszi, hogy a konferencia szervezői nevében felhívjuk a figyelmet a **biomassza energetikai hasznosításának** fontosságára és a legszélesebb hazai együttműködés kialakítását kezdeményezzük.

Helyzetkép. A *világ* népességének rohamos növekedése, az energiafogyasztás folyamatos emelkedése, a fosszilis energiahordozók kitermelésének várható csökkenése, az energiaellátás költségeinek emelkedése, és mindezekkel összefüggésben az energiaellátás kockázatainak várható jelentős növekedése következtében az energia árak akár jelentős emelkedésével és hullámmásával kell számolnunk.

Európa energiaellátása máris nagymértékben importfüggő, és e függőség további növekedésével számolhatunk. Ezért e fontos stratégiai területen Európa kiszolgáltatottá és rendkívül sérülékennyé vált. Ennek konkrét és súlyos következményeivel akkor kell számolni, ha a világ energiaellátásában az un. energiakrízis bekövetkezik. Jelenlegi ismereteink szerint az energiaellátás kockázatai legeredményesebben a **megújuló energiaforrások** minél szélesebb körű hasznosításával csökkenthetők.

Magyarországon annyiban súlyosabb a helyzet, hogy sem mozgósítható tőkével, de a világpiaci versenyben való sikeres részvételhez szükséges magas szintű technológiákkal sem rendelkezünk.

Az EU törekvései. Európában felismerték a vázolt helyzetet, ezért az EU-ban első helyen szorgalmazzák és támogatják a megújuló energiaforrások széleskörű hasznosítását. Egyes országokban (Németország, Dánia, Ausztria) máris jelentős eredmények születtek, és impozáns célkitűzések ill. tervszámok jelennek meg a hivatalos hosszú távú energiapolitikai stratégiákban. Németországban pl. 2030-ban a villamos energia termelésében a megújuló források részesedése eléri a 38 %-os, és 2050-ben már a 64 %-os értéket. Domináns szerephez a megújuló forrásokon belül a szélenergia és a biomassza hasznosítása jut.

Magyarországon a *biomassza* hasznosításának adottságai, ill. feltételei kiemelkedően kedvezőek, és jelentősek a hasznosításból eredő, ill. a hasznosítással együtt járó előnyök. Mind a *mezőgazdaság*, mind az *energiaellátás* területén *biztos kitörési pont*. Ezért kitüntetett figyelemmel kell kezelni a biomassza hazai hasznosításának kérdését. Úgy kell felkészülni minden kapcsolatos területen, hogy amire (a szénhidrogén árak emelkedése következményeként) a biomassza versenyképessé válik, a hasznosítás extenzív felfuttatása biztosítható legyen. Addig viszont – átmeneti ideig – államilag támogatni indokolt a biomassza hasznosítás legkülönbözőbb projektjeit

(energiaültetvények, energiaerdők, biodízel és bioetanol üzemek, biogáz telepek, hőellátás, biomassza erőművek stb.), hogy a szükséges tudományos, szakágazati, technológiai, gyártási, létesítési és üzemeltetési ismeretek, ill. tapasztalatok birtokába jussunk. A biomassza hasznosítása ugyanis nem igényel olyan kiemelkedően magas technikai színvonalat, hogy döntően saját (szellemi és technológiai) erőforrásokból ne tudnánk megvalósítani.

A biomassza hasznosítás előnyei. A sokoldalú előnyök közül csupán a fontosabbakra utalunk e helyen:

- Az *energiaellátásban* csökkenti az importfüggőséget és az energiaellátás kockázatait, az árnövekedés mérséklésének irányába hat. A tüzelőanyag potenciál (energiaültetvények, energiaerdők, hulladékok) biztonságosan rendelkezésre áll.
- A *mezőgazdaság területén* az előnyök talán még fontosabbak:
 - Az EU-hoz való csatlakozásunkat követően több mint egy millió hektár területet kell kivonnunk a támogatott mezőgazdasági termelésből, amelyeken energiaültetvények hozhatók létre.
 - További területeken (akár további egy-másfél millió hektáron) is végrehajtható a mezőgazdasági termelés struktúraváltása az energia-ültetvények javára (mind a biohajtóanyagok, mind a tüzelőanyagok előállítása terén).
 - Új alapokra helyezhető a hazai erdőgazdálkodás.
- A bioenergetikai mezőgazdasági termékek biztos, hosszú távon is előre tervezhető *stabil piaccal* rendelkeznek, ezáltal a bioenergia hasznosítás a mezőgazdaság stabilitását is nagymértékben elősegíti. A gazdátársadalom egzisztenciális gondjait jelentősen enyhítheti.
- A biomasszát hasznosító létesítmények decentralizált telepítési lehetőségei (sőt szükségessége) révén - már a nagy számuk és sokféleségük miatt is - a *vidékfejlesztés* páratlan lehetőségeit biztosítják. Egyúttal a régiók felzárkóztatásának fontos eszközévé válnak.
- Gyakorlatilag nincsenek kockázatai.
- Végül kiemelendők a nemzetgazdasági, a szociális (foglalkoztatási, munkahely-teremtési) és az ökológiai pozitív aspektusok.

Biomassza Nemzeti Célprogram (BNC). Fontosságára való tekintettel javasoljuk egy országos és kiemelt célprogram indítását, amelynek keretében az alábbi programpontok kidolgozása, ill. megvalósítása indokolt:

- A célprogram céljának és feladatainak megfogalmazása.
- A biomassza helyének és lehetőségeinek meghatározása a hazai energia-ellátásban és a mezőgazdasági termelésben. A biomassza hasznosításnak a hazai energiapolitikába és az agrárgazdasági stratégiába illesztése.
- A biomassza keretébe tartozó energiahordozó féleségek, és hazai potenciális lehetőségeik. Országos szintű, régiókra bontott felmérés és értékelés.
- Biomassza- és kapcsolódó energiahasznosítási technológiák. Hazai fejlesztési és gyártási lehetőségek.
- Biomassza hasznosításra épülő energetikai létesítmények (közvetlen mezőgazdasági hasznosítás, biodízel és bioetanol előállítás, hőellátás/hőszolgáltatás,

villamosenergia-termelés, kapcsolt energiatermelés, egyéb kombinált lehetőségek stb.), és tüzelőanyag (pl. biobrikett, biopellet) ellátási rendszerek. Központi és decentralizált telepítési lehetőségek.

- Műszaki-gazdasági vizsgálati módszerek, összehasonlító elemzések, gazdaságossági értékelés. Optimális rendszerek kialakítása.
- A biomassza hasznosítás nemzeti stratégiájának és ezen belül az átmeneti állami támogatási rendszer részletes kialakítása.
- A célprogramba illeszkedő prototípus létesítmények megvalósítása, minta tüzelőanyag ellátási rendszerekkel.

A célprogram előkészítésének és végrehajtásának koordinálását olyan országos programtanácsra célszerű bízni, amely széleskörű szakmai képviselőre épül.

A **nemzeti** jelző jelentse azt, hogy országosan optimális, vegyes rendszerű (centralizált és decentralizált létesítményekből álló) komplex biomassza hasznosítási rendszert valósítunk meg. A célprogram megvalósításához ezért széleskörű összefogásra, minden érintett és érdeelt fél (minisztériumok, intézmények, tudományos műhelyek, gazdasági társaságok, vállalkozók, önkormányzatok stb.) közreműködésére, és nem utolsósorban politikai akaratra és támogatásra van szükség. Az állami támogatás igénye a felkészülési időszakban azért indokolt (a prototípus létesítmények megvalósulásáig), hogy a biomassza versenyképességének bekövetkezésekor az ország már minden tekintetben felkészült legyen. Bízunk kell abban, hogy a programot döntően saját erőforrásainkra építve meg tudjuk valósítani.

Az energiaerdők víziójával **új „energia-időszámítás”** kezdődik! Fogjunk össze, dolgozzuk ki közösen, és valósítsuk meg a javasolt nemzeti célprogramot.

Budapest, 2005. május 1.

.....
Dr. Petz Ernő
kuratóriumi elnök

.....
Somosi László
egyesületi elnök

.....
Dr. Járosi Márton
társulati elnök